

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: 113260

Érkezett: 2016 DEC 09.

Képviselői önálló indítvány

Törvényjavaslat kezdeményezése

Dr. Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének
Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése alapján *a tiszta politikai közélet megteremtése érdekében az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény és a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosításáról* szóló

törvényjavaslatot

mellékelten benyújtjuk.

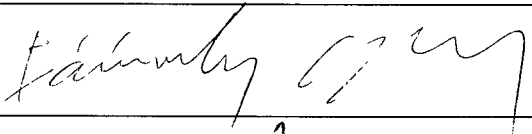
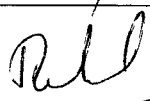

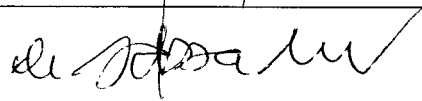
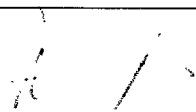
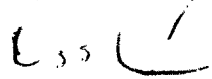
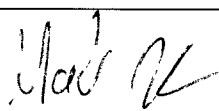

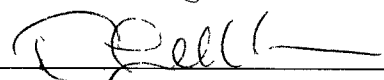
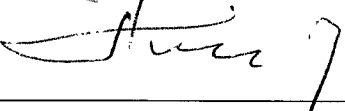
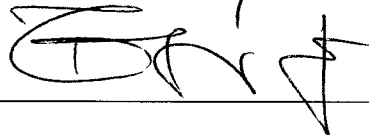

Budapest, 2016. december „9.,”

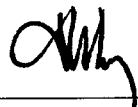

Dr. Tóth Bertalan

MSZP

Dr. Harangozó Tamás

MSZP

NÉV	ALÁÍRÁS
Dr. Bárdosy Kergeky	
TELENY. LILJES	
Gur Nandor	
Dr. JÓZSA ISTVÁN	
WIKES ISTVÁN	
Miss Gold	
MOLNAR ZSOLT	
Harangzó Gábor	
SZABÓ SÁNDOR	
DANGÓCZÉ BRÓBÉLY K. DIKÉ	
DENYÉZ NAJATA	
KORVÁTY LUKÁ	
TÓBIÁS JÓZSEF	
HERINGES ANITA	

Dr. Hiller István	
Frederic Zoltan	Lo Lo.
KUDHARTI A'DES	Kudarti A'Des
Hinikeny Denső	
Dr. STAKACS LAJOS	
Göggös Zoltan	
dr. Varga László	
BURANY SANDOR	

2016. évi ... törvény

a tiszta politikai közélet megteremtése érdekében az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény és a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosításáról

1. Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény módosítása

1. §

Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 12. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ügyészek a legfőbb ügyésznek alárendelten működnek, számukra utasítást csak a legfőbb ügyész és a felettes ügyész adhat. Egyedi ügyben a váddal való rendelkezés körében az eljáró ügyész nem utasítható.”

2. §

(1) Az Ütv. 13. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felettes ügyész az alárendelt ügyészeket utasíthatja, tőlük bármely ügy elintézését saját hatáskörébe vonhatja, illetve az ügy elintézésére más – alárendelt – ügyészt jelölhet ki, feltéve, hogy az ügy elvonásának, illetve a kijelölésnek az elmaradása az ügyészség feladat- és hatáskörének az ellátását veszélyeztetné.”

(2) Az Ütv. 13. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az ügy saját hatáskörbe vonása, illetve az ügy elintézésére más ügyész kijelölése csak írásban, az egyenlő bánásmód követelményének a megtartásával történhet. Az ügy saját hatáskörbe vonását és a kijelölést tényszerűen meg kell indokolni. Ha a felettes ügyész az ügyet az ügyészség feladat- és hatáskörének ellátását veszélyeztető helyzet fennállásának a hiányában vonja el, vagy jelöl ki másik ügyészt, ezt az ügyészségi szolgálati viszonyból eredő lényeges kötelezettsége szándékos és jelentős mértékű megszegésének kell tekinteni.”

3. §

Az Ütv. 31. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az adattörlési eljárásról olyan feljegyzést kell készíteni, ami nem selejtezhető, és ami tartalmazza az adattörlés valós és okszerű indokát.”

2. A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosításáról

4. §

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Üjt.) a következő 7/A. §-sal egészül ki:

„7/A. § (1) A fegyelmi jogkör gyakorlója az ügyészi tanács.

(2) A fegyelmi jogkör gyakorlására az az ügyészi tanács illetékes, ahol a fegyelmi ügygel érintett ügyész szolgálati helye van.”

5. §

Az Üjt. 11. §-a a következő (4b) bekezdéssel egészül ki:

„(4b) Nem választható meg legfőbb ügyésznek, aki

a) a legfőbb ügyészi tisztséget már betöltötte,

b) a választást megelőző négy évben állami vezető, országgyűlési képviselő vagy az Európai Parlament tagja volt,

c) nem vett részt a 13/A. § szerinti pályázaton.”

6. §

Az Üjt. a következő 13/A. §-sal egészül ki:

„13/A. § (1) A köztársasági elnök a legfőbb ügyész megbízási idejének megszűnését legfeljebb százhusz, de legalább kilencven nappal megelőzően, illetve a legfőbb ügyész megbízásának egyéb okból való megszűnését követő harminc napon belül nyilvános pályázatot ír ki a legfőbb ügyészi megbízás betöltésére.

(2) A pályázati felhívásnak a pályázat elnyeréséhez szükséges valamennyi feltételt és a pályázat elbírálásának határidejét tartalmaznia kell. Jogszabályban nem szereplő pályázati feltétel nem írható elő. A pályázati felhívást a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben és a köztársasági elnök hivatalának honlapján kell közzétenni. A pályázat benyújtására meghatározott idő a Hivatalos Értesítőben való közzétételtől számítva tíz napnál rövidebb nem lehet.

(3) A pályázatokat a köztársasági elnök hivatalának honlapján a benyújtási határidőt követő három munkanapon belül közzé kell tenni.

(4) A benyújtási határidőt követő harminc napon belül a pályázókat meghallgatja, és a pályázatokat véleményezi

- a) a Legfőbb Ügyészség összügyészi értekezlete,
- b) a fellebbviteli főügyészségek és a főügyészségek ügyészi tanácsainak együttes ülése,
- c) az Országgyűlés igazságügyi kérdésekben feladatkörrel rendelkező bizottsága.

(5) A benyújtási határidőt követő harminc napon belül a pályázatokat véleményezhetik az igazságügyi kérdésekben feladatkörrel rendelkező közttestületek, az alapvető jogok védelmével foglalkozó civil szervezetek és a Magyar Tudományos Akadémia jogtudományokkal foglalkozó osztályának képviselői. A véleményt a köztársasági elnöknek kell megküldeni.

(6) A (4) bekezdésben meghatározott meghallgatások jegyzőkönyveit és a pályázatokról alkotott véleményeket a köztársasági elnök hivatala három munkanapon belül a honlapján közzéteszi.”

7. §

(1) Az Üjt. 23. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A megbízási időtartam leteltét követő nappal a volt legfőbb ügyészt – ha ehhez hozzájárul – más ügyészi munkakörbe kell áthelyezni. Ha a volt legfőbb ügyész az áthelyezéséhez nem járul hozzá, ügyészségi szolgálati viszonya a megbízási időtartam leteltének az időpontjában megszűnik.”

(2) Az Üjt. 23. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A 22. § (1) bekezdés d)-j) pontjaiban meghatározott esetekben a legfőbb ügyész ügyészségi szolgálati viszonya is megszűnik.”

8. §

Az Üjt. 85. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fegyelmi eljárás során az ügyészi tanács akkor határozatképes, ha az ülésén a tagok több mint fele részt vesz. Az ügyészi tanács az eljárás elrendeléséről szóló döntését szótöbbséggel hozza, a döntés során ülést vezető elnök csak abban az esetben szavaz, ha az ügyészi tanács többi tagja között szavazategyenlőség alakult ki.”

9. §

Az Üjt. 86. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fegyelmi eljárást az ügyészi tanács (a továbbiakban: fegyelmi jogkör gyakorlója) indokolt írásbeli határozattal rendeli el. A határozatot a fegyelmi eljárás alá vont ügyésznek kézbesíteni kell. A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.”

10. §

(1) Az Üjt. 92. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Fegyelmi jogkör gyakorlásában nem vehet részt az ügyészi tanácsnak az a tagja, akitől az eljárásban való elfogulatlan részvétel nem várható el. Fegyelmi biztosként és jegyzőkönyvvezetőként nem járhat el az, aki az eljárás alá vont ügyész hozzátartozója [155. § (1) bekezdés] vagy akitől az eljárásban való elfogulatlan részvétel nem várható el.

(2) Az Üjt. 92. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az ügyészi tanács tagjával szemben a fegyelmi jogkör gyakorlása során bejelentett elfogultsági kifogást az ügyészi tanács bírálja el. Az elfogultsági kifogásnak helyt adó döntést az ügyészi tanács a jelen lévő tagok kétharmadának a szavazatával hozhat. A szavazásban az ügyészi tanács kifogással érintett tagja nem vesz részt.

(4) A fegyelmi biztossal és a jegyzőkönyvvezetővel szemben bejelentett elfogultsági kifogást a fegyelmi jogkör gyakorlója bírálja el. Ha az elfogultsági kifogásnak helyt ad, más fegyelmi biztost, illetve jegyzőkönyvvezetőt bíz meg.”

11. §

Az Üjt. 94. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„94. § A fegyelmi eljárásban hozott fegyelmi büntetést kiszabó vagy az eljárást megszüntető határozat ellen az eljárás alá vont ügyész és képviselője a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a bírósághoz fordulhat.”

12. §

Az Üjt. 96. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A fegyelmi büntetés hatálya alól az arra érdemes ügyészt kérelmére a fegyelmi jogkört gyakorló a jelen lévő tagok többségével hozott döntésével mentesítheti, ha a büntetés időbeli hatályának fele eltelt, feltéve, hogy az ügyész újabb fegyelmi büntetésben nem részesült. Az eljárást kezdeményezheti

a) a legfőbb ügyész – a legfőbb ügyészségi főosztályi szervezetbe tartozó osztályvezető ügyész kivételével – a magasabb vezető állású ügyészek,

b) a legfőbb ügyész helyettes a titkárságnak a szolgálatot teljesítő ügyészek,

c) a főosztályvezető ügyész a vezetése alatt álló főosztály *a)* pontban nem említett ügyészei felett;

d) a főosztályi szervezetbe nem tartozó legfőbb ügyészségi osztályvezető ügyész a vezetése alatt álló osztály ügyészei,

e) a fellebbviteli főügyész a vezetése alatt álló fellebbviteli főügyészség a) pontban nem említett ügyészei,

f) a főügyész a vezetése alatt álló főügyészség a) pontban nem említett ügyészei és a főügyészség alá rendelt járási ügyészségek ügyészei fegyelmi büntetés alóli mentesítésére.”

13. §

Az Üjt. a következő 165/L. §-sal egészül ki:

„165/L. § E törvénynek a korrupció megelőzése érdekében az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény és a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló törvény (a továbbiakban: Módtv.) által megállapított 85. § (1) bekezdését, 86. § (1) bekezdését, 92. § (1), (3) és (4) bekezdését, 94. §-át és 96. § (4) bekezdését a Módtv. hatálybalépését követően indult fegyelmi eljárásokban kell alkalmazni.”

14. §

(1) Hatályát veszti az Üjt. 22. § (2) bekezdése.

(2) Hatályát veszti a Üjt. 7. § (2) bekezdésében a „– a legfőbb ügyészt és a legfőbb ügyész helyettest kivéve –” szövegrész.

3. Záró rendelkezések

15. §

Ez a törvény 2017. március 1-jén lép hatályba.

INDOKOLÁS

a tiszta politikai közélet megteremtése érdekében az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény és a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslathoz

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Európa Tanács független alkotmányjogászokból álló tanácsadó szerve, a Velencei Bizottság 2012 nyarán ajánlásokat fogalmazott meg az ügyészség szervezetéről és tevékenységéről szóló törvények tartalmáról.

A Velencei Bizottság súlyos kritikákkal is illette ezeket a törvényeket: az ügyészségről szóló CLXIII. törvény (Ütv.), valamint a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és életpályájáról szóló CLXIV. törvény (Üjtv.) szabályait.

A kritikai észrevételek számosak, a jelen törvényjavaslat ezek közül a korrupciós veszély tekintetében leglényegesebbeket törekszik kezelni addig is, amíg nem kerül sor az ügyészség jogállásának és tevékenységének átfogó újraszabályozására.

A Velencei Bizottság többek között megállapította, hogy 2011-ben egy hierarchikus felépítésű, autonóm szervezetet hozott létre a kormányzó többség, aminek a legfőbb sajátossága a legfőbb ügyész igen nagyfokú függetlensége, amit csak tovább erősít a legfőbb ügyésznek a többi ügyész feletti erős hierarchikus ellenőrzési joga. E jogálláshoz pedig a magyar jogban csupán kezdetleges, gyenge fékek és ellensúlyok kapcsolódnak.

A Velencei Bizottság kritikájának lényeges eleme az, hogy a legfőbb ügyészt és az ügyészeket az országgyűlési képviselővel azonos mentelmi jog illeti meg, ahelyett, hogy a mentelmi jog csak a kötelezettségek jóhiszemű teljesítésére vonatkozna. A törvényjavaslat ezt a kérdést most nem kezeli, mivel a mentelmi jog egészének felülvizsgálata nélkül csak rész megoldás születhetne.

Hiányossággként jelölte meg a Velencei Bizottság, hogy a felettes ügyész élhet az ügyelvonás jogával, ráadásul ehhez a törvény semmilyen feltételt nem ír elő. Így pedig az ügyek elvonása önkényes lehet.

Kritika tárgyát képezte az is, hogy a legfőbb ügyész megválasztásához szükséges politikai konszenzus hiányában a korábban megválasztott legfőbb ügyész tovább folytathatja a tevékenységét.

Az Európa Tanács Korrupcióellenes Államok Csoportja (GRECO) 2015. márciusi plenáris ülésén elfogadott, a korrupció megelőzését a parlamenti képviselők, a bírák és az ügyészek körében értékelő IV. körös magyar jelentése lényegében a Velencei Bizottság megállapításaival és következtetéseivel azonos területeken tett ajánlásokat.

Az ügyészekre vonatkozóan a GRECO-jelentés felhívta a Kormányt arra, hogy

- újra mérleget adják a legfőbb ügyész újraválasztásának a lehetőségét;
- a magyar hatóságok vizsgálják felül azt a lehetőséget, mely szerint egy kisebbség elérheti azt, hogy a legfőbb ügyész a mandátuma lejártát követően is hivatalban maradjon, azáltal, hogy a Parlamentben megakadályozza a legfőbb ügyész utódjának a megválasztását;
- az ügyek alárendelt ügyésztől történő átvétele szigorú kritériumok alapján, a vonatkozó döntés írásbeli indoklása mellett történjen;
- az ügyészek mentelmi joga az igazságszolgáltatásban végzett tevékenységükre korlátozódjon;
- az ügyészeket érintő fegyelmi eljárások lefolytatása a közvetlen ügyészi hierarchián kívül valósuljon meg olyan módon, amely fokozott elszámoltathatóságot és átláthatóságot biztosít;
- etika és integritás témában rendszeres képzést és tanácsadást szervezzenek valamennyi ügyész részvételével, különösen az Etikai Kódex és az ügyészek magatartási szabályairól szóló irányelvek megvalósítása és továbbfejlesztése érdekében.

A GRECO-ajánlásokra a Kormánynak 2016. szeptember 30-áig kellett volna benyújtania az azokban megfogalmazott problémákra adott válaszát, ám ez nem történt meg. Mindez abból is nyilvánvaló, hogy a fenti határidő letelte után sincs az Országgyűlés előtt olyan törvényjavaslat, amely a GRECO-ajánlásokban jelzett problémákat orvosolná.

A Javaslat a legfőbb ügyészi megbízási idejére – a hatalommegosztással és a Velencei Bizottság véleményével összhangban álló – és megbízatásának a keletkezésére vonatkozó új szabályait fogalmazza meg, és a legfőbb ügyészi mandátum a jelenleginél nyitottabb, átláthatóbb, így demokratikusabb keletkezését teszi lehetővé. A Javaslat emellett a fegyelmi jogkör gyakorlását – ugyancsak garanciális indokok miatt – az ügyészi tanácsok feladat- és hatáskörébe utalja, ami ugyancsak jelentősen növeli az ügyészi szervezet működésének az átláthatóságát.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az ügyészség tevékenységének politikai befolyásolási eszköze a felettes ügyész utasításadási joga. A törvényjavaslat ezt a jogot korlátozza. A váddal való rendelkezés joga, azaz, hogy az ügyész emel-e vádat, vagy ellenkezőleg, ejti-e adott esetben a vádat, kizárólag az eljáró ügyészt illelheti meg.

A 2. §-hoz

A Javaslat az ügyelvonás esetére teremt olyan szabályokat, amelyek biztosítják e hatáskör jogszerű, bármilyen önkénytől mentes gyakorlását. Az ügyelvonásra csak írásban, az egyenlő bánásmód követelményének a megtartásával kerülhet sor. Az ügy saját hatáskörbe vonását és a kijelölést tényszerűen meg kell indokolni. Ha az ügy elvonására önkényesen kerül sor, mert nem áll fenn az ügyészség feladat- és hatáskörének ellátását veszélyeztető helyzet, ez a magatartás megalapozza a felettes ügyész fegyelmi felelősségét.

A 3. §-hoz

Az Ütv. jelenleg nem tartalmaz elegendő garanciális rendelkezést a személyes adatok törlésére (iratselejtezésre) vonatkozóan, amit a Javaslat pótol.

A 4. §-hoz

A Javaslat a nemzetközi ajánlásokkal összhangban garanciális okokból a legfőbb ügyésztől, illetve a felettes ügyészekről az ügyészek által választott ügyészi tanácsokhoz telepíti a fegyelmi jogkör gyakorlását.

Az 5-7. §-hoz

A Javaslat a modernkori alkotmányosság hatalommegosztási követelményeivel összhangban rögzíti, hogy a legfőbb ügyészi mandátum nem élethossziglan szól, és annak elnyeréséhez nyílt pályázaton kell részt venni.

A Javaslat a legfőbb ügyész újraválasztásának a lehetőségét is kizárja. Emellett a Javaslat azt az abszurd helyzetet is megszünteti, amelyben a parlamenti kisebbség elérheti azt is, hogy a legfőbb ügyész a mandátuma lejártát követően is hivatalban maradjon, azáltal, hogy megakadályozza a legfőbb ügyész utódjának a megválasztását.

A Javaslat a nyilvános pályázat szabályrendszerét is tartalmazza, továbbá rögzíti a pályázatok véleményezésére, valamint a pályázók meghallgatására vonatkozó rendelkezéseket.

A 8-12. §-hoz

A Javaslat a nemzetközi ajánlásokkal összhangban garanciális okokból a legfőbb ügyésztől, illetve a felettes ügyészekről az ügyészek által választott ügyészi tanácsokhoz telepíti a fegyelmi jogkör gyakorlását. E rendelkezések garantálják a retorzió nélküli, önkénymentes fegyelmi jogkör gyakorlását a hierarchikusan szervezett ügyészi szervezeten belül.

A Javaslat meghatározza az ügyészi tanács határozatképességére, döntései meghozatalára, a tanács tagjaira vonatkozó elfogultsági kifogás elintézésére, valamint a fegyelmi eljárásban hozott fegyelmi büntetést kiszabó vagy az eljárást megszüntető határozat elleni jogorvoslatra, valamint a büntetés hatálya alóli mentesítésre vonatkozó szabályrendszert.

A 13. §-hoz

A Javaslat átmeneti rendelkezésként a fegyelmi jogkör gyakorlására vonatkozó szabályokat csak a törvénymódosítás hatálybalépését követően indult fegyelmi eljárásokban rendeli alkalmazni.

A 14. §-hoz

A Javaslat tartalmazza a normakollízió elkerüléséhez szükséges hatályon kívül helyező rendelkezéseket.

A 15. §-hoz

A Javaslat a kellő felkészülési idő alkotmányos elvével összhangban álló módon tartalmazza a hatályba léptető rendelkezést.